

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕТЕКТИВ

Ю.П. Дольд-Михайлик

І ОДИН У ПОЛІ ВОЇН

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 82-312.4
ББК 84-44

Серію “Український детектив”
засновано 2009 року

Дольд-Михайлик Ю.П.

О65 І один у полі воїн. — Тернопіль: Богдан, 2011. —
744 с. — (Серія “Український детектив”)

ISBN 978-966-10-1352-9

Книга Юрія Дольд-Михайлика вперше вийшла в світ у 1956 році і мала великий успіх у читачів. Описані у ній події відбуваються під час Другої світової війни на тимчасово окупованій території Білорусії, Франції та Італії. У центрі твору — доля мужнього й сміливого розвідника, який веде смертельно небезпечну гру в фашистському лігві. Автор зумів побудувати гострий сюжет, наситивши твір яскравими сценами та епізодами.

УДК 82-312.4

ББК 84-44

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора та видавництва.*

SBN 978-966-10-0951-5 (серія)
ISBN 978-966-10-1352-9

© Навчальна книга – Богдан”,
майнові права, 2011

ЧАСТИНА ПЕРША

Несподіваний гість

Дзвінок був настирливий і довгий.

Іншим часом начальник відділу І-Ц, оберст Бертгольд, напевно схопився б з дивана, на якому лежав, і кинувся б до телефону. А цього разу він навіть не поворухнувся. Як і раніше, Бертгольд лежав, заплющивши очі, і можна було подумати, що він спить.

Ад'ютант оберста гауптман Кокенмюллер вже кілька разів стукав у двері кабінету, не дочекавшись дозволу ввійти, навіть трохи відхилив їх, але, побачивши оберста на дивані з заплющеними очима, тихенько причинив їх, щоб не порушувати відпочинку свого шефа.

Гауптман знав, що його начальник, оберст Бертгольд, минулої ночі не спав. Тільки під ранок, після дзвоника з Берліна, він дозволив собі трохи відпочити. Ад'ютант не був присутній при розмові Бертгольда по телефону. Але, побачивши виструнчену постать оберста й почувши його шанобливе звертання до співрозмовника, він навшпиньки вийшов з кабінету, правда, не зовсім щільно причинивши двері. Навіть уривків

фраз, які чув гауптман, було досить, щоб зрозуміти, що оберст розмовляв з Гімmlером і що розмова ця була для нього несподіваною, але приємною.

Після такої розмови Бертгольд міг дозволити собі полежати якісь півгодини на самоті з своїми думками! Його діяльність у цій лісистій — і тому особливо небезпечній для армії фюрера — Білорусії верховне командування оцінює дуже високо, і Гімmlер зовсім недвозначно натякнув, що йому, Бертгольдові, готують нове, ширше поле діяльності.

В такому випадку можна навіть порушити звичайний розпис дня, щоб лишитися з своїми думками і трохи помріяти. Віллі Бертгольд, власне, не був мрійником. Межа прагнень і бажань для нього, кадрового офіцера німецької розвідки, якій він віддав усе своє життя, завжди ототожнювалася з поступовим, але неухильним просуванням по службі та, з зростанням добробуту його невеличкої сім'ї. Але сьогоднішня розмова трохи розбурхала фантазію Бертгольда. Ще б пак! Перед ним відкривається можливість залишити цю непривітну країну. Оберст ніколи і ні за яких умов не наважився б подавати рапорт з проханням перевести його кудись в інше місце. Це зіпсувало б репутацію офіцера, який думає тільки про виконання наказів командування і зовсім не дбає про себе особисто. Але тепер, коли сам Гімmlер...

Телефонний дзвінок перервав ці приємні думки.

“Хто б це так рано?” — майнуло в голові Бертгольда, і в ту ж мить він почув тихенький, але настирливий стукіт у двері кабінету.

— Зайдіть! — не розплющуючи очей, кинув оберст.

Генріх прибув о пів на п'яту ранку. Його чекали, бо не встиг вартовий подзвонити біля парадних дверей, як у вестиб'юль, слідом за покоївкою, вийшов сам Бертгольд, а згодом впливла і фрау Ельза. Генріха трохи здивувало, що він не бачить Лори, і Бертгольду, не вдаючись у зайві подробиці, довелось пояснити: Лорхен трохи нездужає і зараз спить.

— Ну, про все поговоримо потім! А тепер з дороги помийся, переодягнись, трохи спочинь. Снідати я звик по-солдатському рано. Якщо не заперечуєш, зустрінемося години за дві в їдальні, — запропонував Бертгольд.

Генріх з радістю прийняв цю пропозицію, бо після безсонної ночі в переповненому офіцерами вагоні почував себе стомленим.

Ванна його трохи відсвіжила, але одночасно й позбавила сну. Полежавши з годину, він почав одягатися і рівно о сьомій вийшов до їдальні. Сніданок уже був на столі. На своїх звичайних місцях сиділи Бертгольд і фрау Ельза. Біля місця Лори стояв порожній стілець.

— Як, Лорхен ще спить? — здивувався Генріх.

— Я не хотів тебе приголомшувати неприємною новиною відразу. Лора хвора і дуже тяжко.

— Ви мене перелякали. Невже щось серйозне? — Голос Генріха затремтів, бо щира радість, що заручини можуть бути відкладені, стиснула йому горло. Фрау Ельза і Бертгольд зрозуміли це по-своєму.

— Не хвилюйся, не хвилюйся! Нічого загрозливого для життя, — заспокоїв Бертгольд. — Хоча мушу сказати, що лише щасливий збіг обставин вря-

тував Лорхен. Розумієш, два дні тому вона поїхала на ферму, яку ми з Ельзі вирішили вам подарувати. Одна з робітниць припустила якесь недбальство. Як дівчина, що любить ідеальний порядок, Лора замахнулася на неї чимсь, здається, нагаєм, що випадково потрапив їй до рук. І тоді — уявляєш цей жах?! — одна з цих дикунок кинулася на Лорхен, збила її з ніг, а потім вилила на неї мало не виварку окропу. Ти не можеш собі навіть уявити, в якому стані я знайшов свою бідолашну дівчинку!

Можливо, спогад про те, як цвѳохкав у руках Лори нагай, можливо, безсонна ніч спричинилися до того, що Генріх не витримав. Він схопився з стільця, якимсь дивним поглядом глянув на подружжя Бертгольдів, ногою відштовхнув стілець, на якому мала сидіти його наречена, і раптом несподівано для всіх, несподівано для самого себе вибіг у сусідню кімнату і впав у крісло.

Вперше за весь час його роботи в тилу у ворога він зірвався! Так по-дурному зірвався! Витримати нелюдське напруження нервів у ресторані в Бонвілі, коли хвилини, секунди відділяли його від смерті, нічим не виказати себе під час допиту в гестапо, стільки сил покласти на викриття підземного заводу і раптом ввійматися на дурниці! І саме тепер, коли кожне виконане ним доручення має особливу увагу! Ні, припущену помилку треба виправити, треба пояснити свій несподіваний вибух люті якоюсь природною причиною... Ну, хоча б послатися на те, що після нападу макі, під час якого він вдарився головою об скелю, у нього час від часу бувають випадки... особливо, коли він по-

— Ну, сідай, сідай, бароне фон Гольдрінг! — сміється він, оглядаючи підтягнуту постать капітана. — Так, кажеш, прибув... Бачу, бачу. Живий і здоровий! Молодець! Хвалю!

Вони сидять один проти одного і широко усміхаються.

— Признатися, боявся за тебе, не вірив цьому вовченяті. А що, думаю, коли справжній барон навмисне наплутав у дрібних деталях? Мовляв, у головному признався, а деталі — справа десята, трапляються провокації пам'яті... Та й вивіз його батько зовсім маленьким, міг дійсно дещо забути...

— А як, до речі, відчуває себе мій тимчасовий тезка?

— Той з іншого тіста, ніж його батько Зігфрід. Можливо, позначився вплив середовища. Що не кажи, а дитиною він потрапив у цілком нове оточення. На допиті швидко у всьому признався. Та ти сам розмовляв з ним, знаєш... За щиросерде признання суд пом'якшив свій вирок... Ну, все це тепер лишилося в минулому! Головне, що ти повернувся живим і здоровим! Батька попередив про приїзд? Я дізнавався про старого: як і раніше, працює на залізниці будочником.

— Сьогодні ж, якщо дозволите, виїду до нього.

— Доведеться дозволити! Тільки ти не забудь попросити від мене прощення. Поясни, що інакше не можна було. Та він старик тямущий, зрозуміє!.. Ну, а що ж ти збираєшся далі робити, Григорію Павловичу?

— Я пішов до армії з факультету іноземних мов

Київського університету. Мені так би хотілося повернути собі студентську книжку!

— Студентську книжку, кажеш? А що ж, правильно вирішив. Вчися. Нас з тобою примусили стати людьми війни, а тепер ми будемо людьми миру.

1956 рік, Київ

Зміст

ЧАСТИНА ПЕРША

Несподіваний гість	3
Перші неприємності і перші доручення	25
Події в Підгірному	41
Пастка Кубіса	49
Альбом майора Шульца	58
Роздуми біля вікна вагона	76
Мадемуазель Моніка робить поступку	87
Особою Гольдрінга цікавиться гестапо	111
Майор Міллер прагне подружитися з Гольдрінгом	135
Рибалки і рибки	173
На грані смерті	196
Моніка їде до Бонвіля	231

ЧАСТИНА ДРУГА

Таємниця Проклятої долини	243
Тяжкі дні генерала Еверса	255
Ворог і друг ідуть по сліду	271
Побачення біля гірського озера	290
Міллер одержує премію	306
Генріх виконує вирок	321
Заручини, схожі на похорон	347
Друзі зустрічаються знов	374
Поїздка на Атлантичний вал	424
Далекі відгуки великих подій	454

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

Тоненькі ниточки великого клубка	482
Перед новими завданнями.	506
Відверті розмови	533
Нові друзі, нові вороги	549
Генріх стає дипломатом.	564
Відплата	593
Кубіс дбає про майбутнє	617
Весілля і смерть	660
У Лемке виникають підозри	676
Тривожні події квітневого дня	704
Епілог	737

Літературно-художнє видання

Серія “Український детектив”

Ю.П. ДОЛЬД-МИХАЙЛИК

І ОДИН У ПОЛІ ВОЇН

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Ганна Осадко*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Комп'ютерна верстка *Тетяни Золоєдової, Ірини Демків*

Підписано до друку 28.05.2011. Формат 70x92/32.
Папір офсетний. Гарнітура Galleon.
Умовн. друк. 27,67. Умовн. фарбо-відб. 27,67.

Видавництво “Навчальна книга – Богдан”
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 9789661013529

9 789661 013529